

Мамотюк Оксана
слухач магістратури
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк

ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ

У процесі провадження екологічної діяльності на підприємствах визнаються та обліковуються екологічні витрати. Методика ведення екологічного обліку не регламентується вітчизняним законодавством, хоча облік і контроль екологічних витрат є необхідним для реального сектору економіки. Ведення такого обліку дозволить оперативно аналізувати екологічні витрати та управляти ними, а також слідкувати за станом довкілля [4].

На сьогоднішній день екологічні витрати не відокремлюються, як група витрат і зазвичай відносяться бухгалтерами у дебет рахунків 15, 23, 91, 92, 94 без виділення окремих субрахунків, як і всі інші операційні та інвестиційні витрати. Також залишається відкритим питання законодавчого закріплення норм капіталізації таких витрат в обліку на підприємствах [3].

Питання визнання та відображення екологічних витрат висвітлювали такі вчені: Серед них: А. Божченко, О. Кондратюк, Н. Василевська, О. Сухіна, Л. Гринів, Г. Дейлі, Л. Максимів, Л. Пелиньо, І. Замула, Л. Мельник, В. Папінко, Н. Потапенко, І. Бешуля та інші. Значну увагу науковці приділяють обґрунтуванню необхідності впровадження екологічної звітності та розробці класифікації екологічних витрат на макро- та макрорівнях [2,3,4].

Спробуємо запропонувати власну класифікацію екологічних витрат, яка б отримала практичне значення у роботі підприємств. Отже, екологічні витрати можна класифікувати за такими ознаками:

а) за соціально-економічним критерієм:

– податкові платежі (екологічний податок; рентні плати за нафту, природний газ, газовий конденсат, транспортування нафтопродуктів, природного газу та аміаку; плата за землю та користування надрами, спеціальне використання води і лісових ресурсів);

– операційні витрати на попередження шкідливого впливу на довкілля;

– надзвичайні витрати на ліквідацію наслідків екологічного лиха;

– операційні витрати з надання послуг з природоохоронної діяльності;

– інвестиції у природоохоронну діяльність дочірніх підприємств, відокремлених підрозділів та ін.

СЕКЦІЯ 2

Актуальні питання обліку окремих об'єктів та проблеми впровадження міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності

б) за відображенням у фінансовому обліку: поточні (операційні), капітальні (інвестиційні);

в) за видами господарської діяльності підприємства:

– витрати на утримання основних засобів природоохоронного призначення: на напівфабрикати, матеріали, паливо, енергію, поточний і капітальний ремонт тощо;

– витрати на оплату і охорону праці (включаючи відрахування єдиного соціального внеску) працівникам, зайнятим у екологічній діяльності;

– витрати, пов'язані з спільним використанням підприємствами і організаціями регіону об'єктів природоохоронного призначення;

г) за об'єктами охорони можна виділити такі напрямки здійснення витрат:

– охорона чистоти атмосфери;

– раціональне використання земельних ресурсів

– раціональне використання мінеральних ресурсів;

– раціональне використання водних ресурсів;

– охорона рослинного і тваринного світу;

– переробка та знешкодження відходів;

д) за характером впливу на навколишнє природне середовище:

– природоохоронні витрати (позитивний вплив);

– витрати на експлуатацію та відновлення природних ресурсів (негативний, позитивний, нейтральний).

Аналізуючи сутність поділу екологічних витрат за останньою ознакою, слід зазначити, що поняття «екологічні витрати» ширше, ніж «природоохоронні витрати» [2]. Природоохоронні витрати – це витрати на попередження забруднення довкілля і ліквідацію його наслідків, тобто спрямовані на покращення екологічної ситуації, а екологічні витрати загалом включають і експлуатаційні, і відновлювальні витрати. Сюди ж відносимо загальнодержавні платежі за використання ресурсів, які не включаються до складу витрат у фінансовому обліку, але враховуються в економічному аналізі, а на довкілля не впливають взагалі.

Наведена класифікація екологічних витрат зможе використовуватися на підприємствах для розробки робочого плану рахунків, підготовки інформації для статистичних звітів та внутрішніх розрахунків. Зазначимо, що вона є орієнтовною і може коригуватися залежно від цілей та специфіки діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.

2. Левченко Н.А. Екологічний облік і аудит: проблеми становлення та

розвитку в Україні / Н.А. Левченко, Н.Є. Василевська // Коммунальное хозяйство городов. – 2009. - №89. – с. 257-262.

3. Малюга Н. Екологічні витрати: класифікація та бухгалтерське відображення / Малюга Н., Замула І. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – №5. – с. 35-41.

4. Пелиньо Л.М. Місце екологічного обліку в сучасній системі бухгалтерського обліку та його важливе значення в сфері охорони довкілля / Л.М. Пелиньо // Науковий вісник НЛТУ України. - 2008. - Вип. 18.2. - С. 70-75.

Нікітіна Яна

студентка

Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського
м. Миколаїв

ВИЗНАЧЕННЯ ЗВИЧАЙНИХ ЦІН З 2013 РОКУ ЗГІДНО ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Стаття 39 Податкового кодексу України, яка регулює порядок визначення та застосування звичайних цін при здійсненні господарських операцій вступає в силу з 2013 року. Постає питання, наскільки складніше буде працювати в наступному році, чи можливо буде уникнути від додаткових нарахувань податків контролюючим органом, тобто податкових зобов'язань та коли немаємо право на податковий кредит. Звичайна ціна на товари (роботи, послуги) збігається з договірною ціною, якщо інше не встановлено Кодексом і не доведено зворотне, в тому числі внаслідок неможливості визначення звичайної ціни.[39.3-39.4 ПКУ].

Отже, для правильного відображення в обліку необхідно перевірити договірну ціну на предмет відповідності її звичайної.

Визначення звичайної ціни виробляється по одному з методів, описаних в п.п. 39.4 - 39.8 ПКУ:

1) Порівняльної неконтрольованої ціни (аналогів продажу). Ціна, визначається за ціною на ідентичні (а за їх відсутності - однорідні) товари (роботи, послуги), що реалізуються (придбаваються) не пов'язаній з продавцем (покупцем) особі за звичайних умов діяльності. Можливе проведення аналізу на підставі даних торгових бірж. 2) Ціна перепродажу. Фактично порівнюються ціни, за якими товар був придбаний і проданий з урахуванням націнки. 3) «Витрати плюс» – це ціна, що складається з собівартості готової продукції (товарів, робіт, послуг), яку визначає